

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นเกิดปัญหาทางเพศมากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งกระตุ้นวัยรุ่นทางเพศมีมากขึ้น เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารบางอย่างที่ไม่เหมาะสม เกิดพฤติกรรมและการเลียนแบบจากนักร้อง ดารา นางแบบ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง อีกทั้งการรับเอาค่านิยมจากชาวตะวันตกเข้ามาใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยมีได้ไตร่ตรองว่า สิ่งใดที่เหมาะสมกับสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ที่พบว่าวัยรุ่นไทยในยุคนี้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยไม่รู้จักวิธีป้องกันตนเองจากโรคภัยอันได้แก่ โรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ผลกระทบประการสำคัญที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นนอกจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติแห่งประเทศไทยระบุว่า ประเทศไทยมีผู้หญิงอายุต่ำกว่า 20 ปีที่คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 355 ราย โดยมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีจำนวนถึง 10 รายต่อวันที่กำลังกลายเป็นคุณแม่วัยใส ทั้งนี้จำนวนผู้หญิงที่ตั้งครรภ์จะมีมากกว่านี้ แต่ไม่มีข้อมูลใดระบุได้ว่าที่จริงแล้วในปีหนึ่งๆ ประเทศไทยมีผู้หญิงตั้งครรภ์เป็นจำนวนเท่าใด เพราะการตั้งครรภ์ส่วนหนึ่งยุติด้วยการแท้งแม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยจะเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสทางการศึกษาและการประกอบอาชีพที่ดีขึ้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนผู้หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปีในประเทศไทยกลับเพิ่มขึ้น ทั้งๆที่ผู้หญิงในวัยนี้ควรจะอยู่ในโรงเรียน เพื่อสร้างอนาคตตามที่ตั้งใจหรือได้ใฝ่ฝันไว้ในวันข้างหน้า ข้อมูลสำหรับเปรียบเทียบสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นทั้งของประเทศไทยและประเทศต่างๆ ล้วนมีข้อจำกัด เพราะประเทศส่วนใหญ่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนการตั้งครรภ์ มีเพียงข้อมูลการคลอดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปีต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 ราย หรือ Adolescent Birth Rate 5 จึงเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดหลักเพื่อติดตามความคืบหน้าของแต่ละประเทศเรื่องการเข้าถึงอนามัยการเจริญพันธุ์ถ้วนหน้าตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า

18 ปีถือว่าเป็น “เด็ก” รายงานฉบับนี้จะใช้ข้อมูล “การคลอด” ของผู้หญิงอายุ 15-19 ปี อายุ 10-18 ปี อายุ 10-14 ปี และการคลอดในวัยรุ่นที่เกิดซ้ำโดยให้ข้อมูลทั้งในระดับ ประเทศและระดับจังหวัด ขนาดและแนวโน้ม “แม่วัยรุ่น” ในขณะที่ภาพรวม “การเกิด” ของ ประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง การคลอดที่เกิดจากผู้หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีกลับเพิ่มขึ้น สถิติสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุข รายงานว่าในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนการคลอด ทั้งหมด 801,737 ราย โดยจำนวน 129,451 ราย เป็นการคลอดที่เกิดจากวัยรุ่นหญิงอายุ ระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งมีจำนวน 2.4 ล้านคน คิดเป็นอัตราการคลอดจากหญิงอายุ 15-19 ปี เป็น 53.8 ราย ต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากอัตรา 31.1 ราย ต่อ 1,000 ในปี พ.ศ. 2543 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ตั้งเป้าหมายว่าอีก 5 ปีข้างหน้า อัตราการคลอดในหญิง 15-19 ปีจะไม่เกิน 50 รายต่อ 1,000 ประชากรวัยเดียวกัน ดังนั้น ควรเร่งให้เป้าหมายนี้สำเร็จเพื่อลดจำนวนการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นลงไปอยู่ในระดับที่เหมาะสม กับสภาพการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย (กองทุนประชากรแห่ง สหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2556, หน้า 11) และจากการรวบรวมข้อมูลของศูนย์ เทคโนโลยีการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า มีจังหวัดที่มีอัตราเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนด มีจำนวนมากถึง 71 จังหวัด จากสถานการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นภาวะวิกฤติ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแม่วัยรุ่น เพื่อให้เป็นวาระแห่งชาติ (มติชน, 13 สิงหาคม 2555, ออนไลน์) เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างถูกต้อง สังคมไทยในปัจจุบัน จึงควรเปิดกว้างในการเรียนรู้เรื่องเพศให้มากขึ้นโดยเฉพาะวัยรุ่น การสอนเพศศึกษานั้น เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นเพศของผู้ชายและผู้หญิง ที่แตกต่างกัน เป็นการเรียนรู้เพื่อให้มุ่งหวังเพื่อปรับตัวปรับความคิดเข้าหากันเพื่อให้ อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นสิ่งที่สังคมต้องรับรู้และศึกษาอย่างแท้จริง การสอนเพศศึกษาให้แก่วัยรุ่นโดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้นจึงมีความสำคัญและความจำเป็น ที่เร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องและเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้วัยรุ่นมีความ เข้าใจอย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างถูกต้องและสามารถดำเนินชีวิต ได้อย่างมีความสุข (พนม เกตมาน, 2554) การสอนเพศศึกษาให้แก่วัยรุ่นจะช่วยให้วัยรุ่น รอดพ้นจากปัญหาทางเพศได้ นอกจากครู อาจารย์จะเป็นผู้ให้ความรู้แล้ว พ่อแม่

ผู้ปกครองจะต้องมีความรับผิดชอบด้วย โดยต้องเปิดใจให้กว้างสร้างความสนิทสนมไว้วางใจให้แก่บุตรหลาน ก้าวทันความเจริญของโลก มีความรู้เรื่องเพศอย่างถูกต้องพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาที่ดี สนใจที่จะรับฟังปัญหาของบุตรหลานเสมอ

กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุเนื้อหาเพศศึกษาไว้ในหลักสูตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 จากการวิเคราะห์หลักสูตรเพศศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พบว่า เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นเป็นเนื้อหาในภาพกว้าง สอดแทรกไว้ในวิชาสุขศึกษา วิทยาศาสตร์และแนะแนว โดยเฉพาะเนื้อหาที่เน้นทางด้านสังคมทั่วไปที่เป็นพื้นฐานมากกว่าจะเป็นสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่วนเนื้อหาธรรมชาติทางเพศนั้นไม่เป็นไปตามพัฒนาการทางธรรมชาติ ส่วนในระดับมัธยมศึกษา เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่ตรงกับปัญหา ไม่สนองตอบความอยากรู้ อยากเห็นของวัยรุ่นและหล้าสมัย จากการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดีในเรื่องธรรมชาติ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ และเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาไม่ได้ระบุเป็นชื่อ เนื้อหาเพศศึกษาโดยตรง โดยกำหนด สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ เป็นสาระที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ สาระที่ 4 การส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรคเป็นสาระที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและทักษะในการส่งเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาบางส่วนได้ สอดแทรกไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต และกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

การสอนเพศศึกษาเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งการให้ความรู้เพศศึกษาแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงมีความจำเป็น เนื่องจากวัยรุ่นจะมีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความสับสนเกิดความวิตก

กังวลใจซึ่งสอดคล้องกับผู้สร้างหลักสูตรเพศศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เชื่อว่าการให้ความรู้แก่เด็กตั้งแต่วัยที่เขายังไม่มีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามจะทำให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้และสามารถที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปได้ การสอนเพศศึกษาจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เพราะการสอนเพศศึกษาจะช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาในชีวิตและปัญหาด้านศีลธรรมอีกด้วย

โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนเป็น 3 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตบริการจำนวน 5 หมู่บ้านและนอกเขตบริการอีก 3 หมู่บ้าน มีนักเรียน จำนวน 355 คน (ข้อมูล 10 มิ.ย. 2556) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้รายงานจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนทั้งหมดในปีนั้นๆ ของโรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ เพื่อใช้รายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสถิติงานแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2556 พบว่า มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากขึ้นและพบกรณีตัวอย่างของนักเรียน มีปัญหาดังนี้ นักเรียนออกกลางคันเพื่อแต่งงาน ปัญหาชู้สาว และปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่ไม่มีความพร้อมสำหรับการมีชีวิตคู่ต้องมีภาระเลี้ยงดูบุตร ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวซึ่งนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้มีการประชุม (อ้างถึงรายงานการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งที่ 1/2555) และเห็นด้วยกับการทำหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นวัยรุ่น ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ป้องปรามกลุ่มเสี่ยงและให้ความรู้อย่างถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะจัดทำพัฒนาหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ขึ้นเพื่อที่จะนำผลการวิจัย ไปพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะและองค์ประกอบอย่างไร และมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน หรือไม่ อย่างไร
3. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียน ต่อการเรียนโดยใช้ หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สูงกว่าก่อนเรียน
3. เจตคติต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์และความสำคัญดังนี้

1. ได้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้
2. ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยและมีความสุข
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านม่วงไข่มุกประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านม่วงไข่มุกประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 27 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น การเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา

2.2.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3. เจตคติต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม)

เพศศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 พัฒนาการทางเพศ

3.2 สุขอนามัยทางเพศ

3.3 ภัยรุ่ม ภัยใส่ป้องกันภัยตนเอง

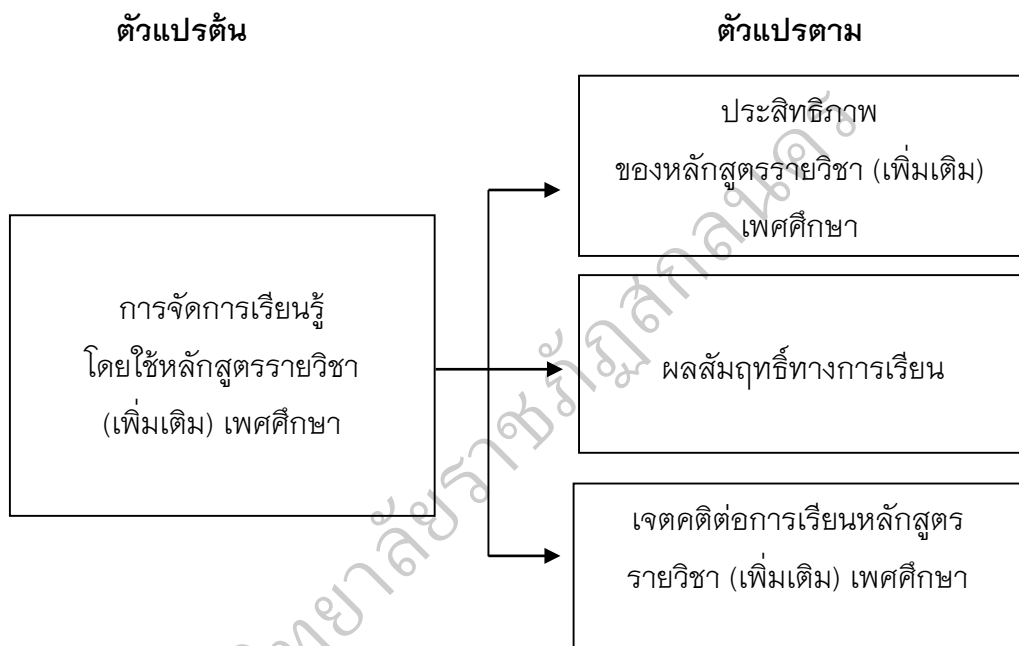
3.4 การใช้ทักษะชีวิตที่จำเป็นในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ ที่ไม่พึงประสงค์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนในเวลาเรียน ใช้เวลาสอนรวม 18 ชั่วโมงทั้งนี้ไม่นับเวลาในการสอบก่อนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เพศศึกษา** หมายถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศ ที่ครอบคลุมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ การทำงานของสรีระและการดูแลสุขภาพอนามัย ทัศนคติ ค่านิยมสัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศ เป็นกระบวนการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศ อย่างเป็นสุขและปลอดภัย สามารถพัฒนาและดำรงความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบและสมดุล

2. หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) หมายถึง หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระของแต่ละวิชาแยกออกจากกัน ซึ่งวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

3. หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา หมายถึง หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ที่กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษา ซึ่งวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหา 4 หน่วย คือ พัฒนาการทางเพศ สุขอนามัยทางเพศ วัยรุ่นวัยใสป้องกันภัยตนเอง การใช้ทักษะชีวิต ที่จำเป็นในป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

4. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา หมายถึง การสร้าง มวลประสบการณ์หรือแผนการจัดการศึกษาที่เน้นระบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศ ที่ครอบคลุมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ การทำงานของสรีระและการดูแลสุขอนามัย ทักษะชีวิต ค่านิยมสัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนทักษะชีวิตจำเป็นที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศให้นักเรียน เพื่อให้มีพัฒนาการตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาและตามที่สังคมคาดหวัง

5. การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ รวมทั้งพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่างเพศ และต่อครอบครัว อันจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของชีวิต ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม 4 ด้าน อันได้แก่ พัฒนาการทางเพศ สุขภาพทางเพศ วัยรุ่น วัยใสป้องกันภัยตนเอง การใช้ทักษะชีวิตที่จำเป็นในป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

6. ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา หมายถึง ระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนต่อค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยกำหนดเกณฑ์ของผลการเรียนรู้ไว้ที่ 80/80 (E₁/E₂)

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ ในกิจกรรมการเรียนรู้คิดได้จากร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม และแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ค่าเฉลี่ยจากการตอบแบบทดสอบหลังเรียนด้วยหลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ทั้ง 4 หน่วย ในที่นี้ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความนึกคิดและความเป็นกลางของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชา (เพิ่มเติม) เพศศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงไข่ประชาราษฎร์สงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 วัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น